

8. SINIF

SÖZCÜKTE ANLAM
CÜMLEDE ANLAM

YENİ TARZ
YAYINLARI

1. Her ne kadar aramıza sosyal mesafeler girse de yakınlık insana özgü bir durumdur. Yakınlıktan amaçlanan fiziki bir

yakınlık değildir. Dil ile olan yakınlıktır. İletişimi daha iyi bir noktaya getirmek için gönülden gönüle bir yakınlık kurulur. Bu yakınlık insanların alçak gönüllü olmasını sağlar ve dost kapısını sonuna kadar açar. İnsanların ruhuna hitap eden

iletişim gönülleri cimrilikten uzak tutar.

	A	B	C	D	E	F	G
▲							
■							
●							
◆							

Bu metindeki altı çizili sözcüklerin zıddı bulmacaya yazıldığında bulmacanın "D" sütununda aşağıdakilerden hangisi oluşur?

A)

E
K
İ
M

B)

İ
K
M
E

C)

K
E
M
İ

D)

K
İ
M
E

2. Aşağıda "tutmak" sözcüğünün cümle içinde kullanımlarına ve sözcüğün anlamlarına yer verilmiştir.

	Anlamı
I.	Avlamak
II.	Kırağı, çığ veya kar bir yüzeyde görünür durumda olmak, kalmak
III.	Hizmetine almak veya kiralamak
IV.	Herhangi bir durumda bulundurmak

	Cümle İçinde Kullanımı
a.	Yazar son röportajında yaşının doksan olmasına rağmen çalışmanın kendini zinde tuttuğunu sık sık hatırlatıyordu genç okurlarına.
b.	Fransa'da kaldığım bu süre zarfından otel odalarında sürünmek yerine kendime bahçesi olan bir ev tuttum.
c.	Her sabah bu vakitlerde denizden tuttuğu balıkları şu karşıdaki lokantaya satarak geçimini sağlardı.
d.	Akşama bu yağın kar tutarsa yarına mahalledeki çocukların kar ile olan oyununa tanıklık edebilirsin.

Buna göre aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

A)

1	2	3	4
C	D	B	A

B)

1	2	3	4
D	C	B	A

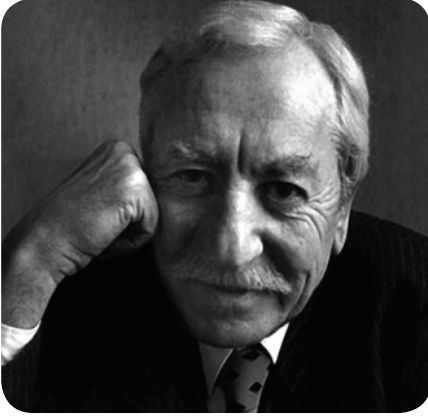
C)

1	2	3	4
C	D	A	B

D)

1	2	3	4
D	C	A	B

3.

Tarık Buğra, roman kahramanlarını idealize etmez. Onun romanlarındaki bütün tipler tabiidir. İnsanı, en gerçek ve inkâr edilemez yanından -mizacından- ve insanın en soylu duygusundan -hüzünlerinden- ele almıştır. Bu özellikleriyle Tarık Buğra, realizmin Türk romancılığındaki en usta yazarlarından birisidir. Tarık Buğra'da belli ve kalıplaşmış bir fikri ispatlama, yorumlama ve propagandasını yapma endişesi yoktur. O, romanı roman olarak düşünür.

Altı çizili cümle ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Tarık Buğra'nın dile ve anlatıma önem vererek romanını bu anlayış üzerine oluşturduğu
- B) Karakterlerini gerçek hayattan aldığı yapıtlarıyla realizmin Türk romancılığındaki en usta yazarlardan biri olduğu
- C) Romanını, fikirlerini empoze etmeden ve mesaj kaygısı gütmeyen, türün özelliklerini dikkate alarak kurguladığı
- D) Şiir, hikâye, deneme vb. başka türde eser vermeyip sadece roman yazarak bu türe gereken önemi verdiği

4.

Babamın yıllar önce sazını ve bavulunu alıp taşı toprağı altın denen İstanbul'a geldiğini hatırlayınca onun yüzündeki çizgilerinin bir öyküsünün, --- izi olduğunu, saklı kalmış bir hazine gibi keşfedilmeyi bekleyen biri olarak --- gerektiğini hep düşünmüştümdür.

Bu metinde boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerin hangisi getirilmelidir?

- A) Durgunluğun – kaydedilmesi
- B) Yaşanmışlığın – nitelendirilmesi
- C) Gerçekliğin – beğenilmesi
- D) İlkelerinin – anılması

5.

Gerçek anlam, bir sözcüğün aklımıza gelen ilk anlamıdır. Gerçek anlamlı kelimeler somut anlam niteliği taşır. Mecaz anlam sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlamdır. Örneğin "Soğuk bir odada adamın sert bakışlarına maruz kaldı." cümlesinde soğuk sözcüğü gerçek anlam, sert sözcüğü ise yeni bir anlam kazandığı için mecaz anlam olarak kullanılmıştır.

Buna göre,

Aydınlık yarınlara umutlu koşan çocuklar yetiştirmek için büyük bir özveriyle çalışmalıyız. Her çabamız bir ürüne dö-

I

II

nüşmeli, boş ve gereksiz sözlerle hiç kimseyi kandırmamalıyız. Çünkü gelecek bugün üzerinde titizlikle durduğumuz ve çalıştığımız bu çocukların omuzlarında yükselecektir. Bu yüzden bugün yapacağımız çalışmayı geniş bir zamana yaymalıyız.

III

IV

Metinde numaralandırılmış sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmamıştır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.

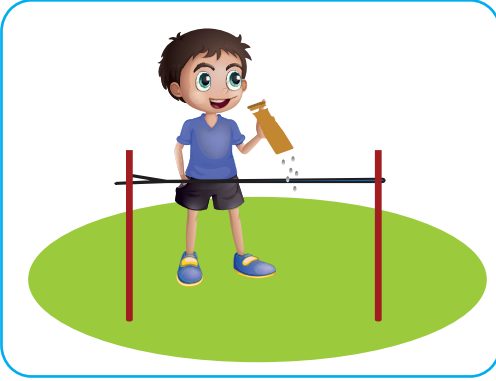
6.

Ahmet ödev olarak ailesini tanıtmak istemektedir. Aile bireylerinin özelliklerini şu şekilde tanıtır:

Annem, iyi yürekli vefakâr bir Anadolu kadınıdır. Tek derdi evi ve çocuklarıdır. Biz çocukları için elinden gelen her şeyi yapar. Yemez yedirir, giymez giydirir. Hastalandığımız zaman gece boyu fedakârca başımızda elinde ıslak bezle bekler. Babam ise annemin tam zıddıdır. Her yaptığımızı fena halde kızar, bizleri azarlar. Çok öfkeli olduğu zamanlarda ne abim ne de ben ortalarda dolaşmayız.. Abim ise tıpkı benim gibidir. Aramızda farklar da yok değil hani. Ben ne kadar yardımsever bir isem o da o kadar bencil biridir. Evimizde bulunan eşyaları asla başkasına vermek istemez. Bunun içinde birtakım geçersiz bahaneler ileri sürer ve o işi yapmaktan kaçınır.

Bu cümlede anlatılan kişilerin özellikleriyle aşağıdaki deyim görsellerinden hangisi eşleştiremez?

A)

B)

C)

D)

7.

Doğrudan söylenmeyen ancak cümlenin anlamından çıkarılan dolaylı yargılara örtülü anlam denir. Örneğin, "Okul bu dönem de açılmayacakmış." cümlesinde okulun geçen dönem olduğu gibi bu dönem de açılmayacağı anlamı olduğu için örtülü anlam kullanılmıştır.

Ali, Esmâ, Zeynep ve Ferhat isimli dört arkadaş, örtülü anlam taşıyan cümle kuracaklardır. Her doğru cümle 5 puandır. Tüm cümlelerde örtülü anlam kullanan öğrenci 20 puan alacaktır.

Buna göre,

Ali

- I. Ayşelerin de güzel mi güzel eşyaları var.
- II. Arkadaşının yanına gidebilmek için çok çabalamış.
- III. Okulun penceresi de rüzgârdan kırılmış.
- IV. Bahçeye diktiği fideler henüz olgunlaşmamış.

Esmâ

- I. Havalar mart ayından sonra ısınmaya başladı.
- II. Yaz aylarının diğer aylardan daha çok seviyorum.
- III. Söylediklerini bir bir anlattı.
- IV. Bu yaz da tatile aynı yere gidecekmış.

Zeynep

- I. Beni içine düştüğüm bu süreçten sadece sen kurtarabilirsin.
- II. Oynadığım bu oyundan da olağanüstü keyif aldım.
- III. Yıllar sonra seninle tekrar burada görüşmek tarifsiz bir duygu.
- IV. Kayseri'de de bu yaz onunla sıkı bir anlaşma imzaladık.

Ferhat

- I. Bu yıl sınava az sayıda öğrenci girecekmış.
- II. Artık yeni evinizde bizi ağırlarsınız.
- III. Zamanla değişen çevre şartlarına onun gibi biri de alıştı.
- IV. Nisan ayının kurak geçmesi nedeniyle ürünlerden yeterli verim alamadık.

Hangi öğrenci 20 puan almıştır?

A) Ali

B) Esmâ

C) Zeynep

D) Ferhat

8. I. cumhuriyetle birlikte gerçekleşen okuma yazma seferberliği ile
II. on olan okuma yazma oranı
III. büyük toplumsal değişimler yaşanmıştır
IV. 1990'lı yıllarda yüzde doksan beşe ulaşmış ve
V. savaştan çıkan yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda yaklaşık yüzde

Yukarıdaki sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak şekilde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?
A) I. B) II. C) III. D) IV.

9.

Eylemin hangi amaca yönelik yapılacağını belirten cümlelere amaç-sonuç cümlesi denir.
Eylemin niçin yapıldığını ve sonucunda ne olduğunu bildiren cümlelere neden-sonuç cümlesi denir.

- Ayşe:** Kötü günler geldi, kalbimin her yeri hüznle kaplandı.
Ersem: Nice günler sana bir şey olmasın diye kana kana ağladım.
Veli: Kahvaltıda huzursuzluk çıktığı için kimse kahvaltısını bitiremedi.
Furkan: Dede yadigarı köyüne gitmek için bir aydır hazırlık yapıyordu.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde cümleleri kuran kişilerin isimleriyle, cümlelerin anlam özellikleri doğru gruplandırılmıştır?

	Neden-sonuç cümleleri	Amaç-sonuç cümleleri
A)	Ayşe ve Ersem	Veli ve Furkan
B)	Veli ve Ersem	Ayşe ve Furkan
C)	Furkan ve Veli	Ayşe ve Ersem
D)	Ayşe ve Veli	Ersem ve Furkan

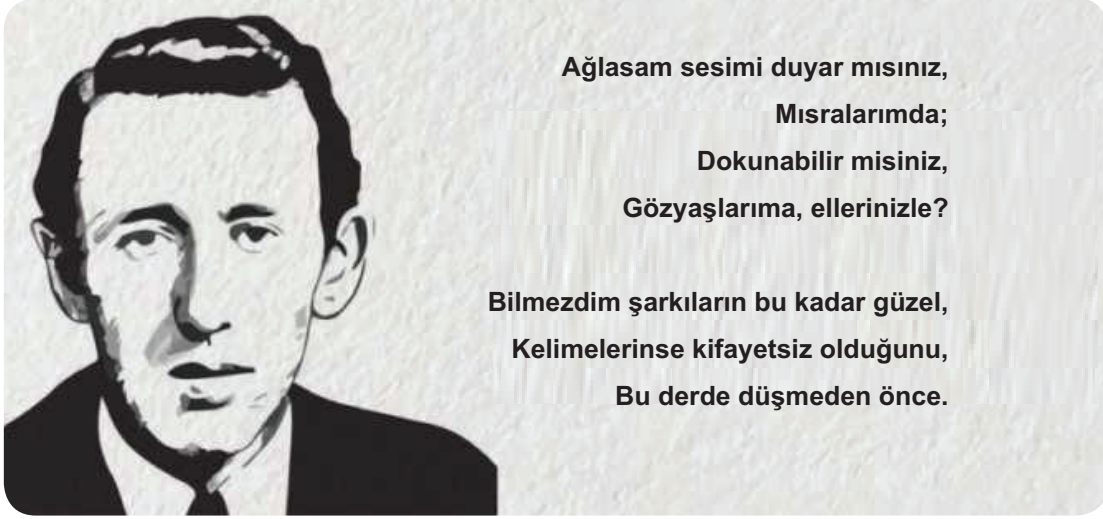
10.

Küresel ısınma, atmosfere salınan karbondioksit gibi sera etkisi yaratan gazların denizlerin ve yer kabuğunun ortalama sıcaklığının artmasına neden olması olayıdır. Sera etkisi doğal bir olaydır. Fakat insanlar tarafından doğaya verilen çeşitli zararlı gazların atmosfere zarar vermesi doğal dengenin bozulmasına ve küresel ısınmanın yaşanmasına neden olur. Küresel ısınma ile ilgili güvenli sınırı belirlemeye çalışan bilim insanları, dünyanın kaldırabileceği ısı artışının en fazla 1,5-2 santigrat derece olduğunu yoksa ısınmaya paralel olarak bütünüyle yaşamı tehdit edecek nitelikte etkilerin olabileceğini tespit etmişlerdir. Buna göre küresel ısınma; bazı canlı türlerinin yok olması, milyonlarca insanın kasırga ve sel tehdidi altında bulunması, kuraklaşma, çölleşme, su yetersizliği gibi hali hazırda görülmekte olan ekolojik risk faktörlerini ortaya çıkarmıştır.

Buna göre aşağıdaki görsellerden hangisi küresel ısınmanın sonuçları arasında gösterilemez?

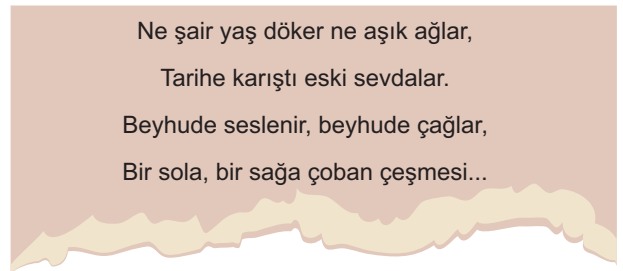
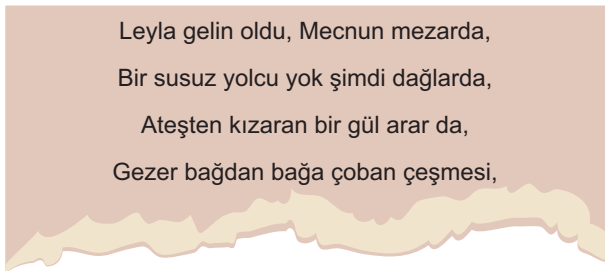
11.

Bu dizelerin anlamlı ve kurallı cümleler haline getirilmiş biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mısralarımda, ağlasam sesimi duyar mısınız? Ellerinizle, gözyaşlarıma dokunabilir misiniz? Bilmezdim, şarkıların, kelimelerin kifayetsiz olduğunu bu derde düşmeden önce.
- B) Bu derde düşmeden önce kelimelerin kifayetsiz olduğunu, şarkıların bu kadar güzel olduğunu bilmezdim. Mısralarıma dokunabilir misiniz? Gözyaşlarınızla ellerinizle ağlasam sesimi duyar mısınız?
- C) Mısralarımda ağlasam sesimi duyar mısınız? Gözyaşlarıma ellerinizle dokunabilir misiniz? Şarkıların bu kadar güzel olduğunu, kelimelerinse kifayetsiz olduğunu bu derde düşmeden önce bilmezdim.
- D) Sesimi mısralarımda ağlasam duyar mısınız? Gözyaşlarıma dokunabilir misiniz ellerinizle? Bu derde düşmeden önce şarkıların bu kadar güzel olduğunu, kelimelerinse kifayetsiz olduğunu bilmezdim.

12.

Bu şiirlerin ortak özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Eş sesli sözcüklere yer verilmiştir.
- B) İnsana ait bir özellik insan dışındaki varlığa aktarılmıştır.
- C) On birli hece ölçüsüyle yazılmıştır.
- D) Zıt anlamlı sözcükler kullanılmıştır.

13. Cümleler düşüncelerimizi bildirmenin yanında duygularımızı da ifade etmemize yarar. Aşağıda duygu bildiren bazı sözcüklerin açıklamasına yer verilmiştir.

- Sitem:** Bir kimseye, yaptığı bir hareketin veya söylediği sözün üzüntü, alınganlık, kırgınlık vb. duygular uyanırdığını öfkelenmeden belirtme.
- Hayıflanma:** Elden kaçırılan, yapılmayan veya yapılamayan durumlar için duyulan üzüntüyü bildiren cümledir.
- Pişmanlık:** Yapılan Olumsuz bir durum sonucunda duyulan üzüntü.
- Yakınma:** Herhangi bir kişi, kurum, olay veya durumdan hoşnut olmadığımızda, yolunda gitmeyen bir şeyler fark edildiğinde kurduğumuz cümlelerdir.

Dört arkadaş duygu ifade eden bu cümleleri örneklendirmek istemektedir.

Buna göre,

Eylem

- I. Çöpleri sokak ortasına atan insanların duyar-sızlığından bıktım. (Yakınma)
- II. Karlı yolda araba sürmemeliydim (Pişmanlık)
- III. Doğum gününe sadece beni çağırılmıyşsın. (Sitem)
- IV. Keşke küçükken İngilizceyi halletseydim. (Hayıflanma)

Cemre

- I. Güzelim park bir hafta içinde çöp dağına dönmüş. (Yakınma)
- II. Zamanında derslerime iyi çalışsaydım bu sınavdan iyi not alırdım. (Pişmanlık)
- III. Buraya kadar geldin de beni görmedin demek! (Sitem)
- IV. Öğretmenin konuşmasında keşke notlar alısaydım. (Hayıflanma)

Ahsen

- I. Güzelim plajı iki günde berbat etmişler. (Yakınma)
- II. Onunla okul önünde tartışmak çok büyük bir hataydı. (Pişmanlık)
- III. Kaç gün oldu hastalığımı duyalı bir kez bile aramadın. (Sitem)
- IV. Param varken keşke o evi alsaydım. (Hayıflanma)

Asude

- I. Kocaman adam oldu hala odasını toplamayı bilmiyor. (Yakınma)
- II. LGS'ye yönelik planlı çalışsaydım sınavı kesin kazanırdım. (Pişmanlık)
- III. En güzel günümde ararsın sanmıştım. (Sitem)
- IV. Annemin yanındayken keşke yemek tariflerini not etseydim. (Hayıflanma)

Hangi öğrencinin kurduğu cümlede yanlışlık yapılmıştır?

A) Asude

B) Ahsen

C) Cemre

D) Eylem

14. Aşağıdaki tabloda cümleler öznel ve nesnel olma durumlarına göre incelenmiştir.

	Cümleler	Öznel	Nesnel
1.	Koca Sinan, Süleymaniye ve Selimiye camilerinden başka 81 cami, 62 medrese, 22 türbe 8 köprü, 16 kervansaray, 33 saray, 32 hamam, 12 mahzen ve birçok su yolu, kemer yaptırmıştır.		✓
2.	Sıcak bir yaz günü Küçük Sinan dedesiyle birlikte uzunca yol alıp Kayseri yöresinde bulunan Selçuklulardan kalma çok güzel eser olan Karatay Kervansarayı'na gitti.	✓	
3.	Türk yapıcılık, çinicilik ve oymacılık sanatlarının en güzel örneklerini veren Mimar Sinan, 9 Nisan 1588 tarihinde 98 yaşında İstanbul'da öldü.		✓
4.	Süleymaniye Camisi'nin yapımı tam yedi yıl sürdü ve yapımında iki bin ırgat çalışarak cami, 1566 yılında ibadete açıldı.		✓

Buna göre tablodaki numaralanmış cümlelerin hangisiyle ilgili yanlış bir işaretleme yapılmıştır?

A) 1.

B) 2.

C) 3.

D) 4.

15.

Sanatçı eser oluştururken kendi duygu ve düşüncelerini esere katmaz, dış gerçekliği olduğu gibi aktarır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümle ile **çelişir**?

A) Sanat, dünyayı yansıtan bir ayna değil, dünyanın onunla şekillendirildiği bir çekiçtir.

B) Roman yol boyunca gezdirilen bir aynadır.

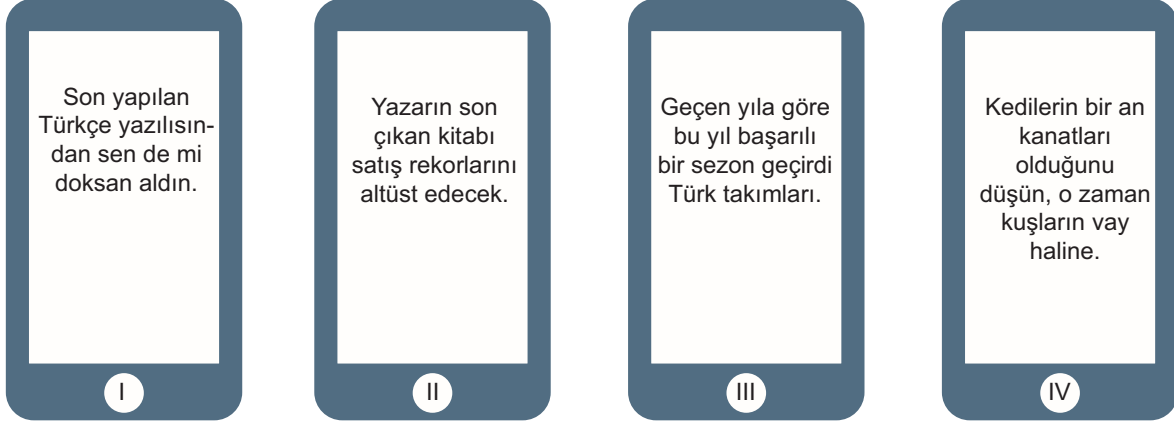
C) Yazar doğada gördüklerini kendi süzgecinden geçirmeden aktarır.

D) Sanatın amacı varlıkları yorumlayarak değil, dış görünüşleriyle olduğu gibi anlatmaktır.

17. Ahmet, Yusuf, Seçkin ve Oğuz isimli öğrencilerin birbirlerine gönderdikleri mesajlarla ilgili kurdukları cümlelerle ilgili şunlar bilinmektedir.

- Ahmet'in cümlesinde ön yargı anlamı vardır.
- Yusuf'un cümlesinde karşılaştırma vardır.
- Seçkin varsayım ifade eden cümle kullanmıştır.
- Oğuz küçümseme ifade eden cümle kullanmıştır.

Bu kişilerin yazdıkları mesajlar şu şekildedir:

Buna göre numaralandırılmış mesajlar ve mesajları gönderen kişiler aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

A)	I Oğuz	II Ahmet	III Yusuf	IV Seçkin
B)	I Seçkin	II Ahmet	III Yusuf	IV Oğuz
C)	I Oğuz	II Yusuf	III Ahmet	IV Seçkin
D)	I Seçkin	II Yusuf	III Ahmet	IV Oğuz

18. Toplumun sorunlarını anlayan ve bunu edebi eserlerini yansıtan romancıların sayısı ne mutlu ki arttı toplumumuzda. Cumhuriyet Dönemi edebiyatımızın romanlarını tam da bahsettiğim bu konuya birebir örnek. Mesela Cumhuriyet Dönemi yazarlarından olan Tarık Buğra, I. Dünya Savaşı sonrası halkın içinde bulunduğu zor durumu ve Kurtuluş Savaşı sürecinde halkın verdiği bağımsızlık mücadelesini konu alır. Yazar, Anadolu insanının durumunu betimlerken, kalemimi gerçek olaylardan nasiplendirir ve bu durumu acıklı ve akıcı bir şekilde anlatır.

Bu metinle ilgili,

- Üslupla ilgili yargıya yer verilmiştir.
- İçerik cümlesi kullanılmıştır.
- Aşamalı durum bildiren cümle kullanılmamıştır.
- Tanım cümlesi vardır.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

A) I ve II.

B) I ve IV.

C) II ve III.

D) III ve IV.

19. I. O güzelim yılların kıymetini bilmeden birer birer gözlerimin önünden gitti yıllarım.
II. Uzaktan eğitim çalışmaları ile LGS'ye çok daha iyi hazırlanılabilir.
III. Sağlıklı ve zinde bir hayat sürmek istiyorsan spor yapmalısın.
IV. Yaptığı paylaşımlar birkaç beğeni aldı diye kendini yazar zannediyor.
V. Tut ki elinde sihirli bir anahtar var ve tüm iyilik kapılarını açacaksın.

Numaralandırılmış cümlelerin anlam özelliği aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?

	I.	II.	III.	IV.	V.
A)	Hayıflanma	Öneri	Kesinlik	Azımsama	Varsayım
B)	Pişmanlık	Tahmin	Öneri	Küçümseme	Varsayım
C)	Hayıflanma	Olasılık	Öneri	Küçümseme	Varsayım
D)	Pişmanlık	Olasılık	Tahmin	Küçümseme	Varsayım

20. Pek çoğumuz hiç farkında olmadan gelişen ve değişen dünya düzenine ayak uyduruyoruz. Eskiden ayaküstü yemek yeme alışkanlığımız yoktu. Şimdilerde ise ayaküstü bir şeyler yiyerek işimize yetişmeye çalışıyoruz. Ancak vücut kendisi için gerekli besinleri (gıda) alamadığında güçsüz düşerek bizi güç (zor) koşullara itmektedir. Daha sonra ise telafisi

I

II

zor olan sağlık sorunlarıyla karşı karşıya kalıyoruz. Kişi yaşadığı çağın esiri (kölesi) olmak istemiyorsa beslenmesine

III

çok dikkat etmelidir. Çünkü çağımızla birlikte hızlanan sağlıksız beslenme beraberinde birçok problemi de yanında getirmektedir. Bu nedenle bu çağda bize düşen en önemli görev (sorumluluk), beslenmeye ve sağlıklı yaşamaya özen göstermektir.

IV

Bu parçadaki numaralandırılmış sözcüklerden hangisinin açıklaması yay ayrıç içerisinde yanlış verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

1. Türk Dil Kurumunun sitesindeki sözlüklerde güncelleme yapan Abdullah Hoca, “dokunmak” sözcüğünün görselde verilen anlamlarına uygun cümleler yazacaktır.

GÜNCEL TÜRKÇE SÖZLÜK

dokunmak (I)

1. -e Nesnelerin sıcaklık, soğukluk, sertlik, yumuşaklık vb. niteliklerini derinin altındaki sinir uçları aracılığıyla duymak, değmek, el sürmek, temas etmek:
2. -e Karıştırmak:
3. -e İnsanın içine işlemek, duygulandırmak, etkilemek, koymak, batmak:
4. nesnesiz Sağlığını bozmak:

Buna göre Abdullah Hoca, aşağıdaki cümlelerin hangisini görseldeki anlamların altına örnek cümle olarak ya-zamaz?

- A) Akdeniz'in nemli havasına alışkın olan birine İç Anadolu'nun kuru havası dokunur.
- B) Bu resmin ona dokunduğunu bildiğim için resmi albümden çıkarıp bir yere sakladım.
- C) Kimse dokunmasın diye kitaplarını odasındaki dolabına dizer, odanın kapısını kilitlerdi.
- D) Arabasına dokunmaması için park alanındaki ağacın aşağı sarkan dalını bir üst dala bağladı.

2. Nazlı; ölçülebilen, sayılabilen, azlığı ya da çokluğu belirlenebilen sözcüklere nicel anlamlı sözcükler dendiğini öğrenmiştir. Sayılamayan, ölçülemeyen özellikteki sözcüklere ise nitel anlamlı sözcükler dendiğini öğrenmiştir. Nicel ve nitel anlam kavramlarını karıştırmamak için de “Cetvel ölçü aracıdır, cetvellin ‘c’si nicel kavramının ortasındaki ‘c’dir.” diyerek kendince bir öğrenme kodu oluşturmuştur.

Buna göre Nazlı, aşağıdaki cümlelerdeki “küçük” sözcüklerinin hangisini nitel sözcük olarak belirlemiştir?

- A) Küçük bir çocuğun evde tek başına kalamayacağını aşağı yukarı hepimiz biliyoruz.
- B) “Ormandaki en küçük kuş bile bu yemi bitirebilir.” dediğimde bana inanmamıştınız.
- C) Köydeki odam artık bana küçük geldiği için yaz aylarında damda kalıyordum.
- D) Artık küçük düşünmemeye başladığımı babama kanıtlamaya çalışıyordum.

3.

Yazarlar eserlerini bazı temel görüşler üzerine oturturlar. Her yazarın kendine göre bir felsefesi vardır. Stendhal, romanı cadde üzerinde gezdirilen bir benzetmiştir. Çağdaş romancılar, eserlerinde genellikle hayatı gaye edinmişlerdir. Böyle olunca hayatta ne varsa romana bunların hepsi girer. Hatta bir güzelliği, yansıttığı hayatın zenginliğiyle ölçülür.

Bu metinde boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdaki kelimelerden hangileri getirilmelidir?

- A) eşyaya – sevmeyi – duygunun
- B) aynaya – yansıtmayı – romanın
- C) büyütece – görmeyi – eserin
- D) ışığa – kurgulamayı – hayalin

4.

Nedir bu ikrara sebep,
Yoksa tersinden mi yattın akşamı-
na?

Var mı düşten bir zerre,
Hayalden bir haber?

Rotasız gökyüzü gemileri gibi
İlerlersin bata çıka
Bir parça buluta
Tik tak geçerken zaman.

(Abdullah ŞAHİN)

Yansıma sözcükler, doğadaki canlı ve cansız varlıkların çıkardıkları seslerin dile aktarılması sonucu oluşan sözcüklerdir.

Eş anlamlı sözcükler; anlamları aynı, yazılışları ve okunuşları farklı olan sözcüklerdir.

Eş sesli sözcükler ise yazılışları ve okunuşları aynıyken anlamları farklı olan sözcüklerdir.

Zıt anlamlı sözcükler, anlamları birbirinin tam tersi olan sözcüklerdir.

Bu şiir ve açıklamalar doğrultusunda şiirdeki altı çizili sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yansıma sözcük kullanılmıştır.
- B) Eş seslisi bulunan bir sözcüğe yer verilmiştir.
- C) Biri diğerinin eş anlamlısı olan iki sözcük bir arada kullanılmıştır.
- D) Biri diğerinin zıt anlamlısı olan iki sözcük bir arada kullanılmıştır.

5.

Bu grafikte “bozmak” sözcüğünün bazı anlamları ve bir sınavda “bozmak” sözcüğünü bu anlamlarda kullanan öğrencilerin oranları verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisini %33'lük dilimdeki öğrencilerden biri söylemiş olabilir?

- A) Binamızın tepesine kurulan yeni radyo istasyonu, telefon istasyonlarını bozdu.
- B) Daha önceki evinde kullandığı mutfak dolabını bozup bu ev için ayakkabılık yapmıştı.
- C) Bu olaylar, iki ülke arasında imzalanan anlaşmanın bozulmasına sebep oldu.
- D) Karşı sokağımıza açılan kuru temizlemeci, bir anda tüm işimizi bozmuştu.

6.

Mecazlı söyleyiş, metinlerde bir sözcüğün gerçek anlamının tamamen dışında bir anlamda kullanılmasını ifade eder. Yani mecaz anlam içeren sözcük ya da sözcük gruplarının metinde yer almasıdır.

Bu açıklamaya göre,

Arkamda oturan karanlık tipli adamdan tedirgin olmuşum. Hatta arabamla değil de otobüsle gittiğim için pişman olmuş-

I

tum. Bu durum uzun süre zihnimi meşgul ettikten sonra kafamdaki düşünceler bir an azalmıştı ki teypten içli bir sesin

II

geldiğini fark ettim. Bir bardak su alıp dinlemeye koyulmalıydım. Kalktım, araçtaki mini buzdolabını açtım, alt gözden bir

III

su çıkarttım ve içmeye başladım. Suyun sıcaklık olduğunu anlayınca düşünceler tekrar başladı. Arabamla gitmeliydim. Kimsenin ipiyle kuyuya inmemeliydim.

IV

metindeki altı çizili ifadelerin hangisinde mecazlı bir söyleyiş yoktur?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.

7.

- Neden - sonuç cümlelerinin neden kısmındaki ifadenin gerçekleşip gerçekleşmediği bellidir.
neden - sonuç → neden - sonuç cümlesidir ve ++ sembolü ile gösterilir.
+ +

- Amaç - sonuç cümlelerinin amaç kısmındaki ifadenin gerçekleşip gerçekleşmediği belli değildir.
amaç - sonuç → amaç - sonuç cümlesidir ve -+ sembolü ile gösterilir.
- +

Bu kodlamalara göre aşağıdaki cümlelerden hangisi ++ sembolü ile gösterilmelidir?

- A) Vatanını yaşatmak gayesiyle toprağa düşmüş tüm şehitlerimizi minnetle anıyoruz.
B) Geleceğe güvenle bakabileceğimiz bir ortam oluşsun diye çile çekmeye devam ediyordu.
C) Milletinin bir bireyi olarak kabul edilmesi onun kendisiyle kıvanç duymasını sağlıyordu.
D) Her alanda özellikle de medeniyet alanında eser vermek için çalışkan olmayı öğrendik.

8.

- Yakınma cümlelerinde bir durumdan duyulan rahatsızlık, rahatsızlık duyulan kişinin kendisine değil de başka birine açıkça ifade edilir.
- Sitem cümlelerinde bir durumdan duyulan rahatsızlık, kişinin kendisine onu kırmadan söylenir.

Bu açıklamalara göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde cümleye hâkim olan duygu diğerlerinden farklıdır?

- A) Kış ayları geldiğinde mahallemizin üstünü kaplayan bu dumanı görmek istemiyoruz artık.
B) Eve eşya alırken, odamın duvar rengine karar verirken benim neyi isteyip neyi istemediğimi bir kez bile bana sormadın.
C) Her söz söylediğimde abimin bana o ters ters bakışı, bir şeyleri yanlış yaptığım hissine kapılmama yol açıyor.
D) O meyvenin adını bile duyduğumda dişlerimin yerinden sökülür gibi acıdığını bildiği halde meyveyi bana göstere göstere yedi.

9.

Bir yazarın dili kullanma biçimini, sözcük seçme ve cümle kurma şeklini; kısacası yazarın tarzını ifade eden cümlelere “üslup cümleleri” denir. Bir eserin konusunu ve eserde anlatılan bilgileri ifade eden cümlelere ise içerik cümleleri denir.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisinin hem içerik hem üslup cümlesi olduğu söylenebilir?

- A) Kısa cümlelerin çok az bulunduğu “Beş Şehir” adlı eser, içlerinde Ankara’nın da bulunduğu beş şehrin tarihini işlemiştir.
- B) Yalın bir Türkçenin kullanıldığı eserde sözcükler halkın günlük konuşma dilinden seçilmiştir.
- C) Yazar “Osmancık” romanında Osman Bey’in kırk çadırılık beyliğini nasıl koca bir devlete dönüştürdüğünü anlatmış.
- D) Yediden yetmiş herkesin anlayabileceği bu kitap, anlaşılır betimlemeleriyle sanki sanat için değil de toplum için yazılmıştı.

10.

KANITLANABİLİRLİĞİNE GÖRE CÜMLELER

ÖZNEL YARGILI CÜMLELER

- Söyleyenin kendi duygusunu, düşüncesini veya beğenisini içeren cümlelerdir.
- Kanıtlanamayan yargılardır.

Örnek:

Sabahın erken saatlerindeki huzuru hiçbir şeye değişmem.

NESNEL YARGILI CÜMLELER

- Söyleyenin duygu ve düşüncesini içermeyen, doğruluğu ya da yanlışlığı kişiden kişiye göre değişmeyen cümlelerdir.
- Kanıtlanabilen yargılardır.

Örnek:

Simitçi, bugün simitlerinin hepsini satmıştı.

Buna göre aşağıdaki afişlerin hangisinde nesnel yargı bulunmaktadır?

A)

11 Kasım “Milli Ağaçlandırma Günü” İlan Edildi.

B)

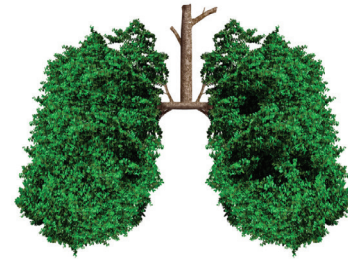
Bir Nefes Daha Eksilmesin!

C)

Huzurun Kaynağı
Orman Havası

D)

Ormanlar Bizim Akciğerlerimizdir.

11.

Hayıflanma; geçmişte yapılamayan bir iş için, girişimde bulunulmadığından kaçırılan bir fırsat için duyulan üzüntüye denir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bir hayıflanma cümlesi değildir?

- A) Dişlerimi fırçalayıp onların kıymetini bilseydim keşke.
- B) Keşke dünyamız bu kadar kirlenmeden tedbir alabilseydik.
- C) Kendimi doğru ifade edebilmek için kitap okusaydım keşke.
- D) Keşke yaşadığım süre boyunca hiç "Keşke!" demeseydim.

12. 1. hayat

- 2. olmak
- 3. çok
- 4. kendin
- 5. çünkü
- 6. için
- 7. kısa
- 8. başkası
- 9. ol

Numaralandırılmış sözcüklerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulduğunda baştan üçüncü ve altıncı sözcükler sırasıyla aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) başkası – hayat
- B) kısa – çünkü
- C) çünkü – olmak
- D) olmak – kısa

13.

Kuş kanadına benzer bir araçla Galata Kulesi'nden Üsküdar'a kadar 1632 yılında lodoslu bir havada uçuşu ile tanınan, Evliya Çelebi'nin "Seyahatname" adlı eserinde hakkındaki bazı bilgilerin bulunduğu Hazârfen Ahmed Çelebi; 17. yüzyılda Osmanlı'da yaşamış olduğuna inanılan efsanevi Türk bilginidir.

Bu cümle, aşağıdakilerin hangisinde verilen cümlelerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmesiyle oluşturulmuştur?

- A) • 17. yüzyılda Osmanlı'da yaşamış olduğuna inanılan efsanevi Türk bilgini, Hazârfen Ahmed Çelebi'dir.
• Hakkındaki bilgilere Evliya Çelebi'nin "Seyahatname" adlı eserinden ulaşılmıştır.
• 1632 yılında lodoslu bir havada Galata Kulesi'nden kuş kanadına benzer bir araçla atlayarak Üsküdar'a kadar 3358 metre uçuşu ile tanınır.
- B) • Hazârfen Ahmed Çelebi, Galata Kulesi'nden Üsküdar'a kadar 1632 yılında lodoslu bir havada uçuşu ile tanınır.
• Evliya Çelebi'nin "Seyahatname" adlı eserinde hakkındaki bazı bilgiler bulunmaktadır.
• 17. yüzyılda Osmanlı'da yaşamış olduğuna inanılan efsanevi Türk bilginidir.
- C) • Hazârfen Ahmed Çelebi hakkındaki bazı bilgiler Evliya Çelebi'nin "Seyahatname" adlı eserinde bulunmaktadır.
• 17. Yüzyılda Osmanlı'da yaşamış efsanevi Türk bilginidir.
• 1632 yılında lodoslu bir havada Galata Kulesi'nden kuş kanadına benzeyen bir araçla Üsküdar'a kadar uçuşu ile tanınır.
- D) • 17. yüzyılda Osmanlı'da yaşamış olduğuna inanılan efsanevi Türk bilgini, Hazârfen Ahmed Çelebi'dir.
• Hakkındaki bazı bilgiler Evliya Çelebi'nin "Seyahatname" adlı eserinde bulunmaktadır.
• 1632 yılında lodoslu bir havada Galata Kulesi'nden kuş kanadına benzer bir araçla Üsküdar'a kadar uçuşu ile tanınır.

14.

Bu şemada cümlenin ifade ettiği anlamlar oklarla doğru bir şekilde takip edildiğinde numaralardan hangisine ulaşılır?

A) 1

B) 2

C) 3

D) 4